

Witte Donderdag 2 april 2026

Zusters en broeders,

De week na Palmzondag, de week waarin we nu zitten, noemen we de Goede Week. Die goede week eindigt met het zogenaamde Paastriduüm, zeg maar 'de Paas-driedaagse'. Dat is voor ons christenen de belangrijkste liturgische periode van het kerkelijk jaar, waarin we het lijden, de dood en de verrijzenis van Jezus herdenken. Dat triduüm omvat de periode van de avondmis op Witte Donderdag, via Goede Vrijdag en Stille Zaterdag tot en met de vespers op Paaszondag.

Vanavond, tijdens deze avondmis op de Witte Donderdag, herdenken wij de maaltijd die Jezus met zijn leerlingen hield op Seideravond, de avond voorafgaand aan Pesach, het Joodse paasfeest. Dat was kort nadat hij op Palmzondag feestelijk als een vorst door de menigte was ingehaald in Jeruzalem. Het was Zijn afscheidsmaal met hen, want hij wist dat Hij die nacht door Judas verraden zou worden en de volgende dag als een misdadiger op de meest vernederende wijze door kruisiging ter dood gebracht.

Jezus viert met zijn leerlingen Pesach, het Joodse feest van bevrijding uit de Egyptische slavernij en van een nieuw begin. Zo'n nieuw begin komt er ook aan voor Jezus' leerlingen als hij er niet meer zal zijn. Deze bijeenkomst wordt gekenmerkt door twee belangrijke gebeurtenissen, twee grote tekenen van liefde.

Tijdens de maaltijd staat Jezus plotseling op om de voeten van zijn leerlingen te wassen. Voeten wassen was een taak van een slaaf om iemand gereed te maken voor een bepaalde activiteit. Hier voert rabbi Jezus deze taak uit om zijn leerlingen gereed te maken voor het verkondigen van zijn Blijde Boodschap. De boodschap van geloof, hoop en liefde, waarvan de liefde de grootste is, zoals Paulus benadrukt in zijn bekende eerste brief aan de christenen van Korinthe. De rabbi wast hier de voeten van zijn leerlingen: een voorbeeldig gebaar van nederigheid en liefde én impliciet de opdracht tot verkondiging.

'Toen het Paasfeest op handen was, kwam Zijn uur', zo bidden we in elke eucharistieviering aan het begin van het Tafelgebed uit het Johannes evangelie van vandaag. 'Hij had de Zijnen in de wereld bemind, nu gaf hij hun een teken van Zijn liefde tot het uiterste toe'. En daarmee kom ik op de tweede belangrijke gebeurtenis tijdens dit afscheidsmaal van Jezus: het breken van brood en drinken van wijn dat hij Zijn leerlingen meegeeft als ritueel ter herdenking van de verlossende dood die hij ter bevrijding van de mensheid zal sterven.

De evangelist Johannes toont ons hier hoe Jezus uitgebreid afscheid neemt van zijn leerlingen en hen voorbereidt op de nieuwe situatie die gaat ontstaan. Jezus keert binnenkort terug naar de vader en zijn leerlingen zullen een nieuwe rol moeten gaan vervullen: de verkondiging.

Tevens geeft Hij hen een ritueel waarmee zij Hem telkens opnieuw tegenwoordig kunnen stellen in zijn liefde tot het uiterste toe.

Laten wij ons nu ook overgeven aan dit schijnbaar eenvoudige, maar met grootse betekenis geladen gebaar waarvan wij vandaag de 'verjaardag' vieren: het breken en delen van het brood.

En aan de opdracht dienstbaar te zijn en liefdevol met elkaar om te gaan tot heil en zegen van ons allen en van de mensen om ons heen, Amen.